

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

2004. május 24.

az EK-Szerződés 82. cikke és az EGT-megállapodás 54. cikke szerinti eljárással kapcsolatban a Microsoft Corporationnal szemben

COMP/C-3/37.792 – Microsoft ügy

(az értesítés a C(2004) 900. számú dokumentummal történt)

(Csak az angol nyelvű változat hiteles)

(EGT vonatkozású szöveg)

(2007/53/EK)

2004. március 24-én a Bizottság az EK-Szerződés 82. cikkének és az EGT-megállapodás 54. cikkének megfelelő eljárásához kapcsolódó határozatot fogadott el. A 17. rendelet ⁽¹⁾ 21. cikkének rendelkezéseivel összhangban a Bizottság ezúton közzéteszi az érintett felek nevét és a határozat tartalmát, miközben tekintettel van a vállalkozások üzleti titkok védelméhez fűződő jogos érdekére. A határozat nem bizalmas változatának teljes szövege megtalálható az ügy hiteles nyelvén, valamint a Bizottság munkanyelvein a Versenypolitikai Főigazgatóság honlapján a következő címen: http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html.

I. A JOGSÉRTÉS ÖSSZEFOGLALÁSA

A jogsértés címzettje, jellege és időtartama

- (1) Ennek a határozatnak a Microsoft Corporation a címzettje.
- (2) A Microsoft Corporation megsértette az EK-Szerződés 82. cikkét és az EGT-megállapodás 54. cikkét, amikor:
 - 1998 októberétől e határozat napjáig megtagadta az interoperabilitásra vonatkozó információk nyújtását, valamint azok munkacsoport szerver operációs rendszer termékek fejlesztése és terjesztése céljából történő használatának lehetővé tételét;
 - 1999 májusától e határozat napjáig a Windows Client PC operációs rendszer elérhetőségét a Windows Media Player (WMP) egyidejű megvásárlásától tette függővé.

Az érintett piacok

Számítógépes operációs rendszerek

- (3) Az operációs rendszerek olyan szoftvertermékek, amelyek a számítógép alapvető működését szabályozzák. A „kliens személyi számítógépek” („PC-k”) olyan általános célú számítógépek, amelyeket úgy terveztek, hogy egyszerre egy személy használja őket, és amelyek számítógépes hálózathoz csatlakoztathatók.
- (4) Megkülönböztethetők i. úgynevezett „Intel-kompatibilis” PC-khez használható; és ii. a nem Intel-kompatibilis PC-khez használható operációs rendszerek. Ebben az összefüggésben az „Intel-kompatibilis” kifejezés egy speciális típusú hardver-architektúrára vonatkozik. Egy nem

Intel-kompatibilis operációs rendszer (pl. Apple's Macintosh) átállítása, hogy képes legyen Intel-kompatibilis hardveren futni, hosszú és költséges folyamat. Mindazonáltal a kérdés, hogy vajon az Intel-kompatibilis és nem Intel-kompatibilis operációs rendszereket bevonják-e az érintett piacok meghatározásába, nyitott maradhat, mivel a különbség nem akkora, hogy az változtatna a Microsoft piaci erejének megítélésén.

- (5) Az olyan kézi készülékek, mint például a „digitális személyi titkárok” (PDA-k) vagy az „intelligens” mobiltelefonok operációs rendszerei, valamint a szerverek operációs rendszerei jelenleg nem tekinthetők a kliens PC-k operációs rendszerei versenyképes helyettesítőinek.
- (6) Ami a kínálat oldali helyettesíthetőséget illeti, bármely, jelenleg a kliens PC-k operációs rendszereinek piacán jelen nem lévő szoftverterméket jelentősen módosítani kellene annak érdekében, hogy megfeleljen a piac specifikus vevői igényeinek. Ez együtt jár egy fejlesztési és tesztelési folyamattal, amely tetemes időt (gyakran több mint egy évet) vesz igénybe és jelentős kiadásokkal, valamint számottevő kereskedelmi kockázattal jár. Ezenfelül, amint az a Microsoft érintett piacokon meglévő erőfölényének tárgyalásakor megállapításra került, egy ilyen új belépő jelentős belépési korlátokkal találná szemben magát.

Munkacsoport szerver operációs rendszerek

- (7) A „munkacsoport szerver-szolgáltatások” azok az alapvető szolgáltatások, amelyeket az irodai dolgozók mindennapi munkájuk során használnak, vagyis a szervereken tárolt fájlok és a nyomtatók közös használata, valamint a

⁽¹⁾ HL 13., 1962.2.21., 204/62. o. A legutóbb az 1/2003/EK rendelettel (HL L 1., 2003.1.4., 1. o.) módosított rendelet.

szervezetük információtechnológiai részlege által központilag „igazgatott” hálózati felhasználóként őket megillető jogok használata. A „munkacsoport szerver operációs rendszerek” olyan operációs rendszerek, amelyeket e szolgáltatások kicsi, illetve közepes méretű hálózatokba összekötött, viszonylag kisszámú PC-nek történő nyújtására terveztek és forgalmazznak.

- (8) A Bizottság által vizsgálata során gyűjtött bizonyítékok azt támasztják alá, hogy a fogyasztók úgy tekintenek a munkacsoport szerver-szolgáltatásokra, mint a szerverek által nyújtott szolgáltatások egy jól körülhatárolt csoportjára. Különösen egyrészt a fájl- és nyomtató-szolgáltatások, másrészt a csoportos és felhasználói szintű igazgatási szolgáltatások nyújtása állnak szoros kapcsolatban egymással: ha a csoportos és felhasználói szintű igazgatás nem lenne megfelelő, a felhasználónak nem lenne hatékony és biztonságos hozzáférése a megosztott fájl- és nyomtató-használathoz.
- (9) A munkacsoport szervereket (azok a szerverek, amelyeken munkacsoport szerver operációs rendszer fut) meg kell különböztetni azoktól a felsőkategóriás (high-end) szerverektől, amelyeket általában olyan, küldetés szempontjából kritikus feladatok támogatására használnak, mint a leltár-ellenőrzés, légitársaságoknál történő helyfoglalás vagy banki tranzakciók. Az ilyen feladatok hatalmas mennyiségű adat tárolásának támogatását igényli, továbbá maximális (gyakran „sziklaszilárdnak” is nevezett) megbízhatóságot és rendelkezésre állást⁽²⁾. Ezeket drága (időnként „vállalati szervernek” nevezett) gépek, vagy nagyszámítógépek végzik. Ezzel szemben a munkacsoport szerver operációs rendszereket általában kevésbé drága számítógépekre telepítik.
- (10) Mindazonáltal nem minden alsókategóriás számítógépet használnak munkacsoport szerverként. Az alsókategóriás szervereket lehet például a hálózatok „szélére” is telepíteni, és web-szerverként⁽³⁾, web-cache⁽⁴⁾ szerverként vagy tűzfalként⁽⁵⁾ használni, a fő munkacsoport szerver-szolgáltatások nélkül.
- (11) Ki kell emelni azt is, hogy bár az alapvető munkacsoport szerver-szolgáltatások közé csupán a fájlokkal, nyomtatókkal kapcsolatos, valamint a csoportos és felhasználói szintű igazgatási szolgáltatások tartoznak, a munkacsoport szerver operációs rendszereket – más operációs rendszerekhez hasonlóan – alkalmazások futtatására is lehet használni. Ezen alkalmazások gyakran igen szorosan kapcsolódnak a csoportos és felhasználói szintű szolgáltatások nyújtásához. Mivel a munkacsoport szerver operációs rendszereket

általában nem drága hardvereken használják, ezen alkalmazások többségében nem igényelnek rendkívül magas szintű megbízhatóságot.

Valós idejű médialejátszók (Streaming Media Players)

- (12) A médialejátszók olyan kliens-oldali szoftveralkalmazások, amelyek legfőbb funkciója az internetről (és más hálózatokról) letöltött, vagy onnan valós időben átvitt digitális hang- és mozgókép-fájlok dekódolása, kitömörítése és lejátszása (továbbá feldolgozásuk lehetővé tétele). A médialejátszók a fizikai adathordozókon, mint pl. CD- vagy DVD-lemezekben tárolt hang- és mozgókép-fájlok lejátszására is képesek.
- (13) Ami a kereslet oldali helyettesíthetőséget illeti, a klasszikus lejátszó készülékek, mint pl. a CD- és DVD-lejátszók a médialejátszók funkcióinak csupán korlátozott halmazával rendelkeznek, így nem tekinthetők a médialejátszók helyettesítőinek. Azok a médialejátszók, amelyek – ellentétben a Microsoft WMP-jével, a RealNetwork RealOne Player-jével és az Apple QuickTime Player-ével – harmadik fél sajátos technológiáitól függenek, nem valószínű, hogy korlátozzák a harmadik fél magatartását. Az internetről valós időben átvitt hang- és mozgókép-tartalom fogadására képtelen médialejátszók nem tekinthetők a valós idejű médialejátszók helyettesítő termékeinek, mivel nem felelnek meg a valós idejű átvitelre vonatkozó speciális fogyasztói igényeknek.
- (14) Ami a kínálat oldali helyettesíthetőséget illeti, a szükséges jelentős K+F-beruházások, a meglévő média-technológiák szellemi tulajdonjogok révén történő védelme, valamint a piacot jellemző közvetett hálózati hatások belépési korlátot jelentenek más szoftver-alkalmazások, köztük a nem valós idejű médialejátszók, fejlesztőinek.

Piaci erőfölény

Számítógépes operációs rendszerek

- (15) A Microsoft elismerte, hogy a személyi számítógépek operációs rendszereinek piacán domináns pozícióval rendelkezik.
- (16) E domináns pozíció jellemzői a legalább 1996 óta igen magas piaci részesedés (90 % fölötti az utóbbi években), valamint a nagyon magas belépési korlátok megléte. E belépési korlátok elsősorban a közvetett hálózati hatások jelenlétéhez kapcsolódnak. Valójában valamely PC operációs rendszer népszerűsége a felhasználók körében a PC-alkalmazások eladói körében tapasztalható népszerűségből ered, akik viszont fejlesztési törekvéseiket a felhasználók körében legnépszerűbb PC operációs rendszerre összpontosítják. Ez olyan önmagát erősítő dinamizmust gerjeszt, amely megvédi a Windows-t, mint a személyi

⁽²⁾ A megbízhatóság valamely operációs rendszer azon jellemzője, hogy hosszabb ideig képes üzemzavar és újraindítás nélkül működni. A rendelkezésre állás valamely operációs rendszer azon jellemzője, hogy hosszabb ideig képes anélkül működni, hogy rutinszerű karbantartás vagy aktualizálás miatt üzemben kívül kellene helyezni. A rendelkezésre állás egy másik értelmezése, hogy milyen gyorsan képes valamely operációs rendszer egy hiba után újra felállni és működni.

⁽³⁾ A web-szerver internetes honlapokat tárol, és standard web-protokollokon keresztül teszi őket elérhetővé.

⁽⁴⁾ A cache olyan hely, ahol web-objektumok ideiglenes másolatait tárolják. A web-caching az internetes fájlok olyan tárolási módja tehát későbbi újrafelhasználásra, amely meggyorsítja a végfelhasználó számára a hozzáférést.

⁽⁵⁾ A tűzfal olyan hardver/szoftver megoldás, amely elszigeteli, és ezzel megvédi a szervezet számítógépes hálózatát a külső támadásokkal szemben.

számítógépek operációs rendszereinek *de facto* normáját („a piacralépést akadályozó alkalmazások”).

Munkacsoport szerver operációs rendszerek

(17) A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a Microsoft domináns pozíciót szerzett a munkacsoport szerver operációs rendszerek piacán. Ez a következtetés elsősorban a következő észrevételeken alapul:

- A Bizottság adatok széles skáláját vizsgálta meg annak érdekében, hogy felmérje a Microsoft piaci részesedését a munkacsoport szerver operációs rendszerek piacán. Ezen adatok mindegyike azt támasztja alá, hogy a Microsoft messze a legnagyobb piaci részesedéssel rendelkezik, amely valamennyi mérés alapján meghaladja az 50 %-ot, a legtöbb mérés esetében pedig a 60–75 % közötti tartományba esik.
- A munkacsoport szerver operációs rendszerek piacán vannak belépési korlátok. Valójában annál könnyebb egy adott munkacsoport szerver operációs rendszer igazgatásában jártas technikusokat találni, minél több fogyasztó hajlandó azt a munkacsoport szerver operációs rendszert megvásárolni. Ugyanakkor viszont, minél népszerűbb a felhasználók körében valamely munkacsoport szerver operációs rendszer, annál könnyebb a technikusok számára (és annál nagyobb bennük a hajlandóság), hogy megszerezzék az adott termékhez kapcsolódó szaktudást. Ez a mechanizmus gazdasági szempontból a hálózati hatások kifejezéssel írható le.
- Szoros kereskedelmi és technikai asszociációs kapcsolat létezik a PC-k operációs rendszerének piaca és a munkacsoport szerver operációs rendszerek piaca között. Ennek eredményeképpen a Microsoft PC operációs rendszerek piacán meglévő erőfölény jelentős hatással van a munkacsoport szerver operációs rendszerek szomszédos piacára.

Az információs szolgáltatás megtagadása

(18) A határozat a következő megállapításokat teszi:

- A Microsoft megtagadta, hogy az egymással összekapcsolt kliens PC-szerver és szerver-szerver protokollok Windows munkacsoport-hálózatokat rendszerező „Active Directory domain architecture”-be tökéletesen integrálható munkacsoport szerver operációs rendszerek kifejlesztését lehetővé tevő információkat nyújtson a Sunnak. Említést érdemel, hogy ahhoz, hogy a Sun számára a tökéletes integrációt lehetővé tegye, a Microsoftnak csak a szóban forgó protokollok specifikációit, vagyis a műszaki dokumentációt kellett volna rendelkezésre bocsátania, nem kellett volna hozzáférést biztosítania a Windows szoftver kódjához, annak Sun általi újraelőállításáról nem is beszélve. A szóban forgó információ-megtagadás kapcsán további két körülményre kell felhívni a figyelmet. Először is, az, hogy a Microsoft megtagadta a Suntól a kért információkat,

általános magatartásminta, a munkacsoport szerver operációs rendszerek eladói által kért releváns információ megtagadásának része. Másodszer pedig, a Microsoft magatartása zavart okoz a kínálat korábbi szintjein, mivel a Microsoft termékeinek korábbi verzióira vonatkozó hasonló információkat (közvetetten, egy az AT&T-nek adott licenz révén) elérhetővé tették a Sun és az iparág egésze számára.

- Az, hogy a Microsoft megtagadta az információt, a verseny megszüntetésével fenyeget a munkacsoport szerver operációs rendszerek érintett piacán, mivel a megtagadott információ nélkülözhetetlen az e piacon működő versenytársak számára. A fogyasztói bizonyítékok alátámasztják, hogy kapcsolat van egyrészt a Microsoft munkacsoport szerver operációs rendszerek és a domináns PC operációs rendszer közötti kiváltságos interoperabilitás, másrészt pedig a piaci erőfölényük gyors elérése (valamint a versenytársak termékeivel nem kompatibilis Active Directory domain architecture tulajdonságainak növekvő térnyerése) között. A Bizottság vizsgálata azt is megállapította, hogy a megtagadott inputnak nincsen tényleges vagy lehetséges helyettesítője.
- Az, hogy a Microsoft megtagadta az információnyújtást, a fogyasztók kárára korlátozza a műszaki fejlődést, ami különösen a 82. cikk b) pontjának mond ellent. Amennyiben a versenytársak számára hozzáférhető lett volna a megtagadott információ, új, tökéletesebb termékeket nyújthattak volna a fogyasztóknak. A piacról származó bizonyítékok azt mutatják, hogy a fogyasztók nagyra értékelik az olyan termékjellemzőket, mint a biztonság és a megbízhatóság, bár ezek a jellemzők a Microsoft interoperabilitás terén szerzett előnyének következtében másodlagos rangra szorultak vissza. Ezáltal tehát a Microsoft által megtagadott információ közvetetten káros a fogyasztókra nézve.

(19) E kivételes jellegű körülmények arra engednek következtetni, hogy a Microsoft magatartása – hacsak objektív módon nem indokolható – a piaci erőfölénnyel való visszaélés, ami összeegyeztethetetlen a 82. cikkel.

(20) A Microsoft által az információ-megtagadásra adott indoklás szerint a szóban forgó információ rendelkezésre bocsátása, és annak lehetővé tétele, hogy a versenytársak használhassák kompatibilis termékek előállítására, egyenértékű lenne a szellemi tulajdonjogok licenzelésével. A Bizottság nem foglalt állást a Microsoft általános szellemi tulajdonra vonatkozó állításával kapcsolatban, amelynek jogosságát egyébként is csak eseti alapon lehetne megállapítani, ha a Microsoft előkészítette a releváns specifikációkat. Mindazonáltal a joggyakorlat szerint valamely vállalkozás szellemi tulajdonjogának gyakorlására vonatkozó érdeke önmagában nem jelent objektív indoklást, ha olyan kivételes körülmények állnak fenn, mint a fentiekben bemutatottak.

(21) A Bizottság megvizsgálta, hogy az eset különleges körülményei között a Microsoft által adott indoklás ellensúlyozza-e a kivételes körülményeket, és arra a

következtetésre jutott, hogy a Microsoft nem szolgált ilyen hatású bizonyítékokkal. Valójában a kérdéses információ nyújtását előíró intézkedés nem vezetett volna a Microsoft termékeinek másolásához. A Bizottság azt is figyelembe vette, hogy a Microsoft által megtagadott információk közlése bevett szokás az iparágban.

- (22) Ezenfelül a Bizottság figyelembe vette az IBM Bizottság felé tett 1984-es kötelezettségvállalását (az „IBM-vállalás”) ⁽⁶⁾, valamint az 1991-es szoftver-irányelvet ⁽⁷⁾. A Microsoft elismeri, hogy az IBM-vállalás és a szoftver-irányelv hasznos iránymutatással szolgál jelen esetben. A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az információszolgáltatás elrendelése a szóban forgó esetben hasonló lenne az IBM-vállaláshoz, mivel az kizárólag interfész-specifikációkhoz kapcsolódna. A Bizottság ezenfelül megállapította, hogy az információszolgáltatás megtagadása a szoftver-irányelv értelmében az interoperabilitásra vonatkozó információ megtagadása volt. E tekintetben a Bizottság megjegyezte, hogy a szoftver-irányelv korlátozza a szoftverek szerzői jogának gyakorlását (beleértve ezen jogok domináns pozícióval nem rendelkező vállalatok általi gyakorlását is) az interoperabilitás javára, hangsúlyozva ezzel az interoperabilitás fontosságát a szoftver-iparban. A Bizottság azt is megállapította, hogy a szoftver-irányelv kimondottan előírja, hogy rendelkezései a 82. cikk végrehajtásának sérelme nélkül érvényesek, különösen, ha egy domináns pozícióban lévő vállalkozás megtagadja az interoperabilitáshoz szükséges információk rendelkezésre bocsátását.
- (23) A Microsoft azzal érvelt továbbá, hogy az interoperabilitásra vonatkozó információnyújtás megtagadásának célja nem lehetett a verseny korlátozása a munkacsoport szerver operációs rendszerek piacán, mivel a vállalatnak nem fűződik gazdasági érdeke ilyen stratégia követéséhez. A Bizottság elutasította a Microsoft érvét, megjegyezve, hogy olyan gazdasági modellen alapul, amely nem felel meg a szóban forgó eset tényeinek, és nem áll összhangban a vizsgálat során rendelkezésükre bocsátott Microsoft belső dokumentumokban a Microsoft vezetősége által kifejtett véleménynel.

Árúkapcsolás

- (24) A határozat úgy találja, a Microsoft megsérti a Szerződés 82. cikkét azzal, hogy a WMP-t összekapcsolja a Windows PC operációs rendszerrel (Windows). A Bizottság az árúkapcsolással való visszaélés megállapítását négy tényezőre alapozza: i. a Microsoft piaci erőfölénnyel rendelkezik a PC operációs rendszerek piacán; ii. a Windows PC operációs rendszer és a WMP két különálló termék; iii. a Microsoft nem kínálja fel a fogyasztók számára a lehetőséget, hogy a Windowst WMP nélkül vásárolják meg; és iv. ez az árúkapcsolás kizárja a versenyt. Ezenfelül a határozat visszautasítja a Microsoft érvelését, amellyel a WMP árúkapcsolását kívánta indokolni.
- (25) A Microsoft nem vitatja, hogy a személyi számítógépek operációs rendszereinek piacán domináns pozícióval rendelkezik.

(26) A Bizottság határozata úgy találja, hogy a valós idejű médialejátszók és a PC operációs rendszerek két külön termékkört alkotnak (elutasítva a Microsoft érvelését, mely szerint a WMP a Windows integráns része). A határozat megállapítja, hogy bár a Microsoft már egy ideje összekapcsolja médialejátszóját a Windows-zal, még mindig külön fogyasztói kereslet van a különálló médialejátszókra, amely jól megkülönböztethető a PC operációs rendszerek iránti kereslettől. Másrészt számos gyártó fejleszt és kínál különálló médialejátszókat. Harmadrészt maga a Microsoft is fejleszt és értékesít WMP-verziókat más PC operációs rendszerekhez. Végül pedig a Microsoft harmadik fél médialejátszóival közvetlen versenyben reklámozza és forgalmazza a WMP-t.

(27) Ami az árúkapcsolás megállapításának alapjául szolgáló harmadik tényezőt illeti, a határozat megállapítja, hogy a Microsoft nem teszi lehetővé a fogyasztók számára, hogy a Windowst WMP nélkül vásárolják meg. A személyi számítógépek gyártóinak WMP-t tartalmazó Windowst kell licenzelniük. Ha egy másik médialejátszót kívánnak telepíteni, azt csak a WMP mellett tehetik meg. Ha egy felhasználó kiskereskedelmi egységben vásárol Windowst, ugyanez a helyzet áll fenn. A határozat a Microsoft azon érvét, hogy a fogyasztóknak nem kell „külön” fizetniük a WMP-ért, valamint hogy nem kell használniuk azt, lényegtelennek tekinti annak meghatározása szempontjából, hogy a Szerződés 82. cikke értelmében történt-e kényszerítés.

(28) A határozat ezt követően kifejti, hogy ebben az adott esetben az árúkapcsolás miért jelenti a verseny kizárását. A határozat megállapítja, hogy a WMP Windows-hoz kapcsolása a Microsoft számára médialejátszójának páratlan elterjedését tette lehetővé a személyi számítógépeken világszerte. Az ide vonatkozó bizonyítékok felfedik, hogy egyéb disztribúciós eszközök kevésbé hatékonyak. Azzal, hogy a WMP-t a Windows-hoz kapcsolta, a Microsoft a Windows Media technológiákat támogató tartalomszolgáltatóknak és szoftverfejlesztőknek azt tudja kínálni, hogy a Windows monopóliumára támaszkodva világszerte szinte valamennyi PC-felhasználót elérhetik. A bizonyítékokból megállapítható, hogy több különböző média-technológia támogatása pótlólagos költségeket von maga után. Az, hogy a WMP mindenhol jelen van, arra ösztönzi a tartalomszolgáltatókat és a szoftverfejlesztőket, hogy elsősorban a Windows Media technológiára támaszkodjanak. Ugyanakkor a fogyasztók szívesebben használják a WMP-t, mivel ehhez a termékhez kiegészítő szoftverek és tartalmak szélesebb köre áll rendelkezésre. A Microsoft árúkapcsolása megerősíti és saját javára torzítja e „hálózati hatásokat”, jelentősen aláásva ezzel a médialejátszók piacának versenyhelyzetét. A bizonyítékok azt támasztják alá, hogy a WMP használata az árúkapcsolás következtében megnőtt, bár más médialejátszókat a felhasználók minőség szempontjából jobbnak ítélnék. A piaci adatok azt igazolják, hogy a médialejátszók és formátumok használata – akárcsak az internetes oldalak által kínált tartalmak – esetében a tendencia a WMP és a Windows Media formátumok használatának irányába mutat a fő versenytárs médialejátszók (és médialejátszó-technológiák) kárára. Miközben a

⁽⁶⁾ IV/29.479 bizottsági ügy. A Bizottság az IBM vállalását követően felfüggesztette az 1970-es években megkezdett vizsgálatát.

⁽⁷⁾ A 91/250/EKG tanácsi irányelv (HL L 122., 1991.5.17., 42. o.).

határozat hangsúlyozza a WMP és a Windows Media formátum irányába történő elmozdulást, azt is kiemeli, hogy – a Bíróság joggyakorlata alapján – a Bizottság az árukapcsolással való visszaélés megállapításához nem köteles bizonyítani, hogy a versenyt már kizárták, vagy hogy fennáll a verseny teljes megszüntetésének veszélye. Hiszen máskülönben bizonyos szoftverpiacokon a tröszt-ellenes vizsgálatokra túl későn kerülne sor, mivel a piaci hatás bizonyítékait csak akkor lehetne bemutatni, amikor a piac már átrendeződött.

- (29) Végül a határozat megvitatja a Microsoft azon érveit, amelyekkel a WMP kapcsolását indokolta, különösen a WMP Windows-hoz kapcsolásának állítólagos hatékonyságát. Tekintettel az állítólagos disztribúciós hatékonyságra a Bizottság elutasítja a Microsoft azon érvelését, mely szerint az árukapcsolás csökkenti a fogyasztók tranzakciós költségeit azáltal, hogy időt és zavart takarít meg azzal, hogy a személyi számítógép eleve (a dobozból kikerülve) alapértelmezett opciók sorát tartalmazza. A kliens PC operációs rendszerével együtt előre telepített médialejátszó előnye nem követeli meg, hogy a Microsoft válassa ki a médialejátszót a fogyasztó számára. A személyi számítógépek gyártói ki tudják elégíteni a fogyasztók által szabadon választott előre telepített médialejátszó iránti igényt. A határozat azt is megállapítja, hogy a Microsoft semmiféle olyan technikai hatékonysággal nem állt elő, amelyhez a WMP „integrálása” előfeltételt jelentene. A WMP kapcsolása sokkal inkább megóvjá a Microsoftot az esetleg hatékonyabb médialejátszó gyártókkal való tényleges versenytől, ami veszélybe sodorhatná piaci pozícióját, csökkentve ezáltal a médialejátszók terén innovációba fektetett tehetőséget és tőkét.

II. JOGORVOSLAT

Az információszolgáltatás megtagadása

- (30) A határozat arra kötelezi a Microsoftot, hogy tegye közzé azon információkat, amelyek rendelkezésre bocsátását megtagadta, és tegye lehetővé azok kompatibilis termékek gyártásához való felhasználását. A közzététel a protokoll-specifikációkra, valamint a tipikus munkacsoport-hálózat meghatározásához szükséges jellemzőkkel való interoperabilitás biztosítására korlátozódik. Ez nem kizárólag a Sunra vonatkozik, hanem bármely olyan vállalkozásra, amely a munkacsoport szerver operációs rendszerek piacán a Microsoft számára versenykénszert jelentő termékek fejlesztésében érdekelt. Amennyiben a határozat következtében a Microsoft tartózkodni kényszerülne bármely szellemi tulajdonjogának teljes érvényre juttatásától, úgy azt a visszaélés megszüntetésének szükségessége indokolja.
- (31) A feltételeknek, amelyek mellett a Microsoft közzéteszi az információt és lehetővé teszi annak felhasználását, ésszerűnek és megkülönböztetéstől mentesnek kell lenniük. A Microsoft által előírt feltételek ésszerű és megkülönböztetéstől mentes volta különösen a Microsoft által a

rendelkezésre bocsátásért kiszabott díjakra vonatkozik. Az ilyen díjazás nem tükrözheti például a Microsoft PC operációs rendszerek piacán vagy a munkacsoport szerver operációs rendszerek piacán meglévő piaci erejéből származó stratégiai értéket. Ezenfelül a Microsoft nem vezethet be korlátozást azon termékek típusára vonatkozóan, amelyekben a specifikációkat alkalmazzák, amennyiben a korlátozások a Microsofttal való verseny ellen hatnak, vagy szükségtelen mértékben korlátozzák a kedvezményezettek innovációs képességét. Végül pedig, a Microsoft által alkalmazott feltételeknek a jövőben megfelelőképpen előrejelezhetőnek kell lenniük.

- (32) A Microsoftnak kellő időben közzé kell tennie az érintett protokoll-specifikációkat, azaz mielőtt kidolgozta e protokollok működőképes és megfelelően stabil végrehajtását termékeiben.

Árukapcsolás

- (33) Az árukapcsolással való visszaélést illetően a határozat előírja a Microsoftnak, hogy az EGT területén a végfelhasználóknak és az eredeti berendezésgyártóknak (OEM) fel kell kínálja a Windows WMP-t nem tartalmazó, tökéletesen működő verzióját. A Microsoft megtartja azon jogát, hogy a Windowst és a WMP-t csomagban kínálja.
- (34) A Microsoft köteles tartózkodni minden olyan eszköz használatától, amelynek a WMP Windows-hoz kapcsolásával azonos hatása lenne, mint például a Windows-zal való kiváltságos interoperabilitás fenntartása a WMP számára, szelektív hozzáférés-biztosítás a Windows API-khoz, vagy a WMP reklámozása a Windowson keresztül versenytársak termékein. A Microsoft nem adhat továbbá árengedményt OEM-eknek vagy felhasználóknak annak függvényében, hogy a WMP-vel együtt vásárolják-e meg a Windowst, és *de facto* módon nem szüntetheti meg vagy korlátozhatja pénzügyi vagy egyéb eszközökkel az OEM-ek és a felhasználók abbéli szabadságát, hogy a Windows WMP nélküli verzióját válasszák. A Windows szétválasztott verziójának teljesítménye nem lehet kisebb, mint a WMP-vel összekapcsolt verziójáé, eltekintve a WMP funkciójától, amely értelemszerűen nem része a Windows szétválasztott verziójának.

III. BÍRSÁGOK

Alapösszeg

- (35) A Bizottság úgy ítéli meg, hogy a jogsértés jellegénél fogva igen súlyosan sérti az EK-Szerződés 82. cikkét és az EGT-megállapodás 54. cikkét.
- (36) A Microsoft által folytatott kizárólagos kiegyenlítő magatartás jelentős hatással van továbbá a munkacsoport szerver operációs rendszerek, valamint a valós idejű médialejátszók piacaira.

- (37) A visszaélések súlyosságának értékelésébe EGT-szerte bevonták a kliens PC operációs rendszerek, a munkacsoport szerver operációs rendszerek és a médialejátszók piacait.
- (38) A Microsoftra kirótt bírság eredeti összege fenti körülmények fényében 165 732 101 euróban került megállapításra, hogy tükrözze a jogsértés súlyosságát. Tekintve a Microsoft jelentős gazdasági erejét⁽⁸⁾, annak érdekében, hogy megfelelő elrettentő hatást gyakoroljon a Microsoftra, ezt az összeget felfelé helyesbítették kétszeres szorzóval 331 464 203 euróra.
- (39) Végül, a bírság alapösszegét 50 %-kal megemelték a jogsértés időtartamának (öt és fél év) figyelembevétele érdekében. A bírság alapösszege így 497 196 304 euróban került megállapításra.

Súlyosbító és enyhítő körülmények

- (40) Nincsenek e határozat szempontjából releváns súlyosbító vagy enyhítő körülmények.

⁽⁸⁾ A Microsoft jelenleg a világ legnagyobb tőkepiaci értékű vállalata. (Lásd <http://news.ft.com/servlet/ContentServer?pagename=FT.com/StoryFT/FullStory&c=StoryFT&cid=1051390342368&p=1051389855198> és <http://specials.ft.com/spdocs/global5002003.pdf> – a Financial Times „World’s largest Companies” rangsora, aktualizálva 2003. május 27-én, nyomtatva 2004. január 13-án). Ugyanezen szempontok alapján a Microsoft folyamatosan előkelő helyet foglalt el a világ legnagyobb tőkepiaci értékű vállalatai között: a legnagyobb volt 2000-ben, az ötödik legnagyobb 2001-ben, és a második legnagyobb 2002-ben (lásd <http://specials.ft.com/ln/specials/global5002a.htm> [2000-re, nyomtatva 2003. január 24-én], <http://specials.ft.com/ft500/may2001/FT36H8Z8KMC.html> [2001-re, nyomtatva 2003. január 24-én], <http://specials.ft.com/ft500/may2002/FT30M8IPX0D.html> [2002-re, nyomtatva 2003. január 24-én]). A Microsoft forrásai és nyeresége is jelentős. A Microsoft értékpapír és tőzsdei bizottsága (Securities and Exchange Commission, SEC) a 2002. július és 2003. június közötti egyesült államokbeli pénzügyi évre vonatkozóan azt tette közzé, hogy a vállalat készpénz- (és rövid lejáratú befektetés) tartaléka 2003. június 30-án 49 048 millió USD-t tett ki. Ami a nyereséget illeti, a SEC jelentése szerint a 2002. július és 2003. június közötti egyesült államokbeli pénzügyi évben a Microsoft 32 187 millió USD bevételen 3 217 millió USD nyereséget realizált (41 %-os nyereségráta). A Windows PC kliens PC operációs rendszer („kliens” termékszegmens) esetében a Microsoft által realizált nyereség 8 400 millió USD volt 10 394 millió USD bevételen (81 %-os nyereségráta).